

Izbirna uveljavila

Prof. Albert Sič

LJUBLJANA
JUGOSLAVIJA

Gradarska ul. 18

NOVICE

za inozemstvo 50. L. Oglasi, za 1 mm višine in širokosti 4 kolone (65 mm): za trgovske in obrtne oglase 50 stot., za osmrtnice, zahvale, poslana, vabila L. 120, oglase denarnih zavodov L. 2— Mali oglasi: 50 stot. za besedo, najmanj L. 5—

Dr. Otokar Rybář

Umrl je mož-poštenjak!

Dne 10. t. m. je tam v beli prestolnici jugoslovenski prenehalo biti ono plemenito srce, ki je čutilo veselje in prenašalo gorja našega v Primorju živečega rodu, do zadnjega trenutka, s tako veliko vneto in gorečnostjo, kakor nihče pred njim. Odkar je prišel k pameti, pa dokler je živela duša v njem, vedno je mislil na neveselo usodo svojega naroda, ter je, v prepričanju, da je ta njegov narod vreden boljše, srečnejše, pravičnejše usode. Vse svoje bogato

šel svoje mesto: postal je nevstrašni pobornik pravic našega rodu. In kaj ga je k temu privedlo? Ne le prirojena sposobnost in visoka inteligenca, ampak predvsem spoznanje vseh onih krivic, ki so se godile od raznih strani na škodo našega jezika in našega rodu sploh. Naš rod je bil podvržen vsem obveznostim in dolžnostim, a pravice so mu bile le redko odmerjene. Drugi narodi so gospodarili v bivši Avstriji, naš rod je le služil. Za druge so bile pravice in privilegiji, za nas je obstajala

trimo delovanje velikega pokojnika, moremo razumeti ono nevgasno energijo, jekleno vztrajnost, junaško požrtvovalnost in nezadržni polet, s katerim je dr. Otokar Rybář vodil svoj narod. Le iz teh razlogov moremo tudi razumeti, zakaj so mu sledili, in to z veseljem, ponosom in navdušenjem, njegovi sodelavci in prijatelji, pa tudi ves narod, kateremu je načeloval. Le tako si tudi moremo razlagati oni veliki, skoro nepričakovani uspeh njegovega dela, ki je zadivil prijatelje in občudovalce ter navdal s strahom nasprotnike.

Med vsemi lepimi lastnostmi, ki so dičile pokojnika, je bila gotovo največja in najlepša lastnost: njegovo neomajno poštenje. Poštenje v osebnem in političnem pogledu, iz moralne in materialne strani. V pogledu poštenja je ni bilo sence, ki bi mogla pasti na njega. In to je bil tisti močni, jekleni ščit, ki ga je obvaroval pred vsakim nizkotnim napadom. Niso morda manjkali v njegovem življenju poskusi nasprotnikov, da mu ta ščit izbijejo iz rok. Vse za- stonj! Njegova močatost je bila kakor stena, ki takorekoč večno kljubuje tudi najhujšim napadom. In to smo znali ali vsaj instinktivno čutili vsi, ki smo bili v dotiki z njim, njegovi prijatelji in neprijatelji, brez razlike stanu in jezika. Zato smo mu bili mi, njegovi prijatelji, neomajno vdani, zato so ga oni, njegovi neprijatelji, visoko spoštovali: spoštovali so v njem moža-poštenjaka.

Za nas, danes, je to toliko večjega pomena, ker lahko ugotovimo s ponosom eno dejstvo: da je namreč podlaga in duh našim organizacijam, ki jih je on ustanovil in vodil, vedno isti: iskati hočemo le pravico in to s poštenjem. Velikemu pokojniku pa se v globoki hvaležnosti, ki smo mu jo dolžni, najbolje oddolžimo s tem, da imamo vedno pred očmi ta njegov vzgled, ki naj nam služi za podlago in nadaljevanje našega dela, ki je le nadaljevanje njegovega. Tako smo lahko sigurni, da bo tudi naše delo, kakor je njegovo, in čeprav skozi trnjevo pot, doseglo svoj uspeh.

Slava spominu dr. Otokarja Rybářa!
Tergestinus.

Nam, ki smo navajeni čitati le o finančnih krizah, se zdi vse to pravljičica. Če je pa res: srečna Amerika!

Kako so se oblačili Kraševci nekoč

Kraško narodno nošo iz 14. stoletja lepo opisuje zgodovinar Toppo, ko opisuje slovesen vhod patrijarha Bernarda v Oglej: «Prihajali so prebivalci iz kraških gor, s temnimi kapami, obšitimi v kožuhovino ali vidrovino z rdečim čopom. Nosili so sive jopiče in kratke hlače, ki so mahljale brez gub pod kolonom in izpod katerih so se kazale rdeče ali pa višnjeve dolge nogavice. Nekateri so nosili tudi visoke, debele podkovane škornje ter držali v rokah ali pa na ramo prislonjeno gorjačo».

Tedenski pregled

ITALIJA.

Dolgo se je govorilo in pisalo o dveh sestankih prvega ministra Mussolinija in sicer o sestanku z madžarskim min. predsednikom Bethlenom in o sestanku z angleškim fin. ministrom Churchillom. Kot vselej, kadar prodre v svet kaka novica prezgodaj, tako se je tudi to pot zanikalo te vesti od vseh merodajnih časopisov. Pelagoma pa je vendarle izobličila resnica in listi so celo vedeli povedati, o čem bo Mussolini razpravljati z Bethlenom. Do tega sestanka do sedaj sicer še ni prišlo, vendar je gotov. Pač pa se je Mussolini sestal z angleškim ministrom Churchillom. Preteklo soboto je Churchill prispel v Rim s svojimi tremi sinovi. Še isti dan je obiskal Mussolinija in potem tudi fin. ministra Volpija. Listi poročajo samo o sestanku, ki pravijo, da ni bil političnega značaja. Lahko pa si mislimo, da sta oba državnika razpravljala o važnih stvareh, ki zadevajo obe državi.

Ogrska pa zadnje čase išče stike z Italijo. Isto dela tudi Romunska. Zato so v Jugoslaviji duhovi vznemirjeni. Jugoslovenski listi pravijo, da Jugoslavija z zvezo z Romunijo ni imela nobenih koristi; k večjemu si je odtujila Rusijo, ki ima svoje interese v Besarabiji. Vsi listi pišejo, da se je treba nasloniti na slovenske države, predvsem Rusijo in Bolgarsko in daje treba stopati na pota vseslovenske politike. Z Madžarsko je izgledalo, da stopi Jugoslavija v prijateljske stike in vršila so se pogajanja za prepustitev splitske luke madžarskemu prometu. Ni čuda, da je potemtakem zadela neprijetno jugoslovenske kroge vest o potovanju Bethlenovem v Rim.

Inozemski listi pravijo, da besta Mussolini in Bethlen govorila o tem, da se usmeri madžarsko izvozno in vojno pot skozi Reko (načrt o Splitu bi torej padel v vodo, in potem še tudi o tem, da bi Italija podpirala nadvojvodo Albrehta pri zasedbi madžarskega prestola.

Koliko resnice je na teh vesteh, bo pokazala bodočnost.

JUGOSLAVIJA.

Kako je z jugoslovensko zunanjo politiko smo skušali povedati na kratko v prejšnjem odstavku. Kar se tiče notranje politike je položaj takle: Prihodnje nedeljo so v Jugoslaviji oblastne volitve, o pomenu katerih smo že govorili v eni prejšnjih števil našega lista. Vse stranke se mrzlično pripravljajo za volilni dan, ki bo pokazal kolikor toliko, v koliko so posamezne stranke od zadnjih volitev v parlament napredovale ali nazadovale. Do sedaj ni mogoče reči, kako bodo posamezne stranke izšle iz boja. Vsaka pa napenja svoje sile, da izpade volitve zanjo ugodno. Preteklo nedeljo je bilo v vsej državi nič manj ko 400 volilnih shodov. Radikali so imeli svoj shod v Somboru, kjer je predsednik skupščine napadal Radića. Načelnik sam. demokratske stranke Pribičević je imel shod v Zagrebu. V Beogradu je na radikal-skem shodu govoril notranji min. Maksimović. V Ljubljani sta bila dva shoda: SLS je imela svoj shod v dvorani «Union», kjer je govoril dr. Ko-

znanje, svoje odlične govorniške, politične, državniške sposobnosti, vso plemenitost svoje zares slovenske duše je uporabljal v to, da bi se ta usoda zboljšala.

Ni bil bogat, a mogel bi postati, če bi bil hotel svoje poznane sposobnosti kot inteligentnega mož in sijajnega pravnik vporabiti samo v svojo korist; toda njegov veliki duh je le bdel za mnogo višjimi cilji: vzdigniti je trebalo narod iz nižin neznanja, teme in siromaštva ter ga dvigniti na višjo stopnjo zavednosti, predvsem do zavesti pravic, ki jih ima vsak med nami kot človek in tudi kot pripadnik slovenskega rodu.

Ko je prišel po končanih svojih naukih med nas, je takoj na-

pravica — plačevanje davkov in službovanje pri vojaki. Kaj so imeli n. pr. Nemci iskati v Trstu, ko so vendar tu bili tujci? Pa so vendar imeli najrazličnejše šole. A mi? Tu smo doma na svoji zemlji, sedaj že štirinajsto stoletje, a morali smo se boriti za vsaki razred ljudske šole!

Te vnebovpijoče krivice je videl dr. Rybář in zavrelo je v njegovi pošteni duši sveto ogorčenje nad njo. Zato je sklenil, boriti se z vsemi svojimi silami proti krivicam in za pravico. Dobro se spominjam, ko mi je dejal, da tudi ko ne bi bil Slovenec, bi se hotel boriti za pravice Slovencev, ker to mu je bil boj za pravico in poštenje.

Le ako iz tega stališča premo-

sodili sami in ga spravili na — grmado. Oblast je zaprla 28 kmetov, ki so pozabili, da nismo več v srednjem veku.

Ženske muhe

Njujorške sodnike je spravila v veliko zadrage ekscentrična, mlada in jako bogata dama. Vložila je namreč tožbo na ločitev zakona, ker ima njen mož rdečkaste lase, a ona ljubi zeleno barvo ter si je dala vse sobe tapecirati, vse pohištvo prevleči zeleno. In ako zagleda v svojem zelenem domu rdečkaste lase svojega moža, zdi se ji kot oduren madež, vsled česar ima živčne napade. Možu se je tožilo po lepi ženi, še bolj pa po njenih milijonih ter si je na vse načine barval lase, le da bi ženi ugajal. Zeleno pobarvati pa si jih vendar ni mogel.

Deveta dežela

Indija Koromandija mora biti Amerika, če je res, da ne ve finančni minister, kam bi z denarjem. Pravijo namreč, da je v resnih skrbih, ker so državne blagajne prenapolnjene. Menda bo predlagal vladi, da se vrne nekaj denarja onim, ki so ga dali, to je davkoplačevalcem.

Novice iz vsega sveta

Skrivnostni zaboj z mrličem

Ves Napoli govori te dni o skrivnostnem zaboju z mrličem, ki ga je našel neki mladenič na javni cesti.

Pretekli ponedeljek zjutraj je šel namreč ta mladenič na delo mimo kraljevske palače Capodimonte, kjer prebivajo sedaj vojvode d'Aosta, ter je na ulici našel pravokoten zaboj v izmeri 50 do 74 cm. Ker je bil zaboj okovan z železjem in ker je ležal kar sredi ceste, se je mladenič začel zanimati zanj. Skušal ga je privzdigniti, pa ni šlo. Opozoril je na zaboj druge pasante, ki so poklicali varnostne organe. Na lice mesta so kmalu prišli ognjegasci, orožniki in slučajno tudi policijski zdravnik. Po dolgem in težkem delu so odprli zaboj. Navzočim se je nudil grozen prizor. Na dnu zaboja je ležalo med slamo in žaganjem sključeno truplo močnega petdesetletnega moža, toda brez vsake vidne poškodbe. Zdravnik je ukazal prepeljati truplov anatomični

institut, kjer so ga preiskali. Na mrliču so našli skrivnostni napis «Aragona», v njegovi revni obleki pa en ključ in 11 soldov. Nesrečnej je bil najbrže zadavljen. Oblasti so uvedle strogo preiskavo, da doženejo mrličevo identiteto in da izsledijo zločinca.

Čarovnice na grmadol

Taka je bila sodba v starih «caj-tih». Če je katero žensko kdo osumil, da jaha ponoči na metli na Klek na veliko čarovniško zborovanje; gorje nji! Morala je v silnih mukah «priznati», da je to res, četudi je rabila metlo samo za pometanje kuhinje. Pa tudi brezverce so zažigali na grmadah. Seveda je sedaj, v «civiliziranem» stoletju to odpravljeno, ker je bolj «kulturno» obešati, streljati in z elektriko moriti ljudi.

S Poljskega pa poročajo, da so kmetje v okolici Čenstohova ujeli tata, ki jim je že delj časa kradel vse, kar mu je prišlo pod roke. Da bo bolj na kratko, brez policajev, odvetnikov in sodnikov so

rošec in drugi SDS je zborovala na Taboru.

Finančni odsek narodne skupščine pretresa državni proračun, katerega večji del je že odobrili. Skoro vsi govorniki so se izrazili za znižanje državnega proračuna, kar se je tudi zgodilo. Nekaj bo potem še skupščina odbila od posameznih postavk, tako da bo proračun precej manjši, kot je bilo predvidevano po prvotnem načrtu.

Nemčija.

Kot je bilo predvidevati se Curtisu ni posrečilo sestaviti vlado. Svoj mandat je Curtius vrnil predsedniku države, ki je poveril mandat dr. Marxu. Marx namerava sestaviti vlado iz samih srednjih strank. Nacionalisti in

socijalisti bi ne bili v vladi. Vstop nacionalistov v vlado je zaenkrat nemogočen, ker so še vedno nasprotniki lokarnske mirovne politike in republikanski državni obliki.

Čehoslovaška.

Ko je Švehla sestavil svoj kabinet, v katerega so vstopili tudi Nemci, se je govorilo, da bodo v vlado pristopili tudi Slovaki. Pogajanja med Švehlo in slovaško ljudsko stranko so bila dolga, trajala so kar tri mesece, sedaj pa je prišlo do sporazuma, Slovaki vstopijo v Švehlovo vlado pod temi pogoji: slovaška ljudska stranka dobi ministrstvo za unifikacijo in za narodno zdravje; ministrstvo za Slovaško se pa odpravi. Nova ministra sta dr. Gažik in dr. Tisa.

DNEVNE NOVICE

Cenjenim naročnikom!

Današnji številki «Novic» smo priložili poštno položnico, da nam z njimi pošljejo zaostalo in naročnino za tekoče leto 1927. Celoletna naročnina, kot smo že omenili v predzadnji številki, znaša za celo leto 1927 L 15.—, za pol leta L 7.50. Za inozemstvo pa L 30.—.

Pričakujemo, da se bodo cenjeni naročniki nemudoma odzvali našemu pozivu ter še tekom januarja, odnosno najkasneje do prve polovice februarja vplačali dolžno naročnino, ker povdarjamo, da se mora naročnino vedno vnaprej plačati. Istočasno pozivamo vse one naročnike, ki še niso poravnali zaostale naročnine, da vplačajo zastanke skupno z naročnino za tekoče leto.

Onim naročnikom, ki bodo prezrli ta poziv, bomo že koncem meseca ukinili nadaljno dostavljanje lista ter iztirjali dolžni znesek. Naročnike, ki so že poravnali naročnino za tekoče leto, pa vljudo prosimo, da predajo poštno položnico prijateljem ali znanecem, ki bi se radi naročili na naš tedenik.

Računamo trdno na to, da nam ostanejo vsi dosedanji naročniki zvesti tudi v tem letu, ter nam pridobite še novih prijateljev.

UPRAVNIŠTVO.

Liktorsko posojilo

18. januarja je bil zaključen rok za podpisovanje za liktorsko posojilo. Glede na prošnje fašistovskih organizacij trgovcev, ki morajo položiti po kr. odloku predpisane kavcije in ker nameravajo poslužiti se v ta namen obligacij liktorskega posojila, je finančno ministrstvo podaljšalo rok, toda samo za ta namen, do 31. januarja.

Finančni minister Volpi je poročal Mussoliniju o uspehih liktorskega posojila, ki je baje preseglo svoto dveh milijard in pol lir.

Kvišku srca!

Povojna doba je doba najgusnejšega boja za obstanek. Vse dobre lastnosti človeštva so v propadu; temelj človeške družbe, ljubezen, obstoja samo še za pesnike. Človek skuša ohraniti sebe na račun drugih; socijalnost propada. Celo družina, skupina, ki pravzaprav tvori bistvo človeškega napredka, je v razkroju.

In v tem obupnem položaju človeštva vstajajo na različnih straneh sveta idealisti, pošteni ljudje, ki so uvideli, da gre človeštvo v propast in bi radi zaustavili to nazadovanje.

Tudi v Jugoslaviji se je oglašil tak človek. V Sarajevu je Vidović zbral nekaj svojih pristašev in šel z njimi na delo, da pripomore k ozdravljenju človeštva, da bo človek spet imel okoli sebe ljudi, ki se bodo smatrali njemu enaki in katere bo spet vezala medsebojna prava ljubezen.

Z neverjetno naglico se širi ta Vidovičev pokret. Prodril je že med Slovence in v Ljubljani in Mari-

boru imajo Vidovičev krožek. V Sarajevu izhaja tedenik «Novi čovjek» (Novi človek), ki je tiskan v dveh izdajah: v cirilici in v latinici. Vidović izdaja še drug list, «Vzgajatelj», katerima je namen seznaniti čitatelje z načinom vzgoje.

Tudi nam je treba duševnega preporoda; potrebno je, da naše duše očistimo vsega blata, ki ga nam je nametalo trpljenje v vojni in skrb za obstanek. Kvišku srca, da bo človeštvo lahko spet mirneje zadihalo in se v miru razvijalo.

Dr. Jovan Cvijić umrl

Komaj je hladna zemlja sprejela vase telo enega izmed velikih jugoslovenskih mož, dr. J. Rybáfa, že se je odprl grob za drugega velikega sina jugoslovenskega naroda — dr. Jovana Cvijića.

V ponedeljek ob 5. uri zjutraj je izdihnil svojo dušo Jovan Cvijić, eden največjih znanstvenikov, ne samo jugoslovenskega, ampak tudi vseh slovanskih narodov. Jovan Cvijić se je rodil 29. septembra leta 1865 v Fojnici. Ko je dovršil srednješolske študije, je šel na dunajsko vseučilišče študirat geografijo in geologijo. Ko je leta 1893. dovršil visoke šole, je postal profesor beograjske visoke šole — Beograd takrat še ni imel prave univerze — in pozneje, ko je mala predvojna Srbija imela svojo univerzo v Beogradu, je postal njen rektor. Dr. Cvijić je bil zemljepisec, ki je užival sloves velikega znanstvenika tudi izven mej svoje domovine. Znan je kot raziskovalec in poznavalec zemljepisnih in narodopisnih prilik Balkana. Vse svoje življenje je Cvijić sodeloval pri narodnostnih in socijalnih problemih svojega naroda. Spisal je okrog 70 knjig in celo vrsto razprav, ki so izšle v raznih evropskih jezikih. Kako ga je cenil in upošteval inozemski znanstveni svet, dokazuje njegovo častno doktorstvo praškega vseučilišča, pariške univerze Sorbonne, nadalje častno in dopisno članstvo mnogih zemljepisnih in prirodoslovnih organizacij in akademij. Bil je predsednik srbske akademije znanosti in geografskega društva.

Pokojni je že dalj časa bolehal na težki srčni bolezni, zdravniška veda ga ni mogla oteti smrti. Cvijićeva smrt je vzbudila v Beogradu veliko žalovanje.

Njegova dela in njegov spomin bo ostal med narodom!

† Olga Čokova

Še pred nekaj dnevi zdrava in vesela — a zdaj je ni več... Nepopisno težko je v duši nam vsem, ki smo jo poznali in ljubili... Tiha in mirna je bila med nami, tiho in neopaženo je odšla od nas... Kot dobra in vestna učiteljica je izpolnjevala svojo dolžnost najprej doma na Katinari pri Trstu, pozneje v Pliskovici na Krasu a zadnja leta na Premu, z ljubeznijo in požrtvovalnostjo, ki sta bili lastni le njej. — Kot vsem našim učiteljem, tudi njej niso bile prihranjene kaplje grenkosti. Kot za neštete

njene sovrstnice prišel je tudi zanj dan, ko se je morala za vedno posloviti od dragih ji Premcev, ljubljenih otrok. Suplirala je še dva meseca na zasebni šoli v Trstu. V jeseni pa se je s težkim srcem za vedno poslovila od rodne grude, od svojih dragih ter odšla v Jugoslavijo, kjer je bila nastavljena na enorazrednici v Škalskih Cirkovcah blizu Celja. V novi domovini so ji vstajali novi upi, nade in načrti. — A zaman. — Kalvarija še ni bila končana. — Ne navajena mrzlejšemu podnebnju, je zbolela na pljučnici. Neizprosljiva smrt ji je pretrgala po par dnevih boleznijo mlado, upapolno življenje.

Olga, trpka je bila tvoja usoda. — Mlada, komaj 25-letna, pred seboj življenje polno nad — morala si za vedno od nas, tja kjer ni več sanj, neutešljivih... hrepenenj. — Počivaj v miru draga Olga, tvoj duh bo vedno med nami. — Tvoji žalujoči mami in sestram naše najiskrenejše sožalje. —

Pokojnica bo pripeljana na domače katinarsko pokopališče. In sicer bo pogreb v petek 21. ali soboto 22. Vsekakor bo to pribečeno v «Edinosti».

† Fr. Pančur

Na praznik svetih Treh Kraljev je preminul v Marjanišču v Ljubljani prečastiti gospod Fran Pančur, bivši profesor na moškem učiteljskem v Kopru, kjer je deloval dolgo vrsto let. Dočakal je nad osemdesetletno starost; bil je rojak in sošolec pokojnega kanonika Kosca. Predno je dobil katehetsko mesto v Kopru je služboval kot kaplan v Dolini. V Kopru je vzgojil celo vrsto naših učiteljev, ki ga hranijo v najboljšem spominu. V zadnjih letih je živel v penziji v Ljubljani, kjer so ga tudi pokopali. Naj počiva v miru.

Vprašanje Trsta in Hamburga.

Carinska vojna med Trstom in Hamburgom traja že dolgo; sedaj pa poročajo, da se bo vršil 10. februarja v Avstriji sestanek zastopnikov železnic, ki bo skušal urediti železniške tarife, s čemer bi bilo konec carinske vojne med obema mestoma.

Naši otroci in njih čtivo

Danes skrbimo in delamo samo za velike. Le te imamo v mislih, ko govorimo o tem in onem važnem vprašanju, ki zadeva naše ljudi. Otroke pa dosledno zane-marjamo in nanje popolnoma pozablamo. Sploh je naš čas tak, da otroke vse premoale cenimo, kot bi ne bil tudi on človek. Nikdar ali zelo poredkoma izpregovorimo v javnosti besedico o njem, v vsakdanjem življenju pa se potiska otroke v ozadje, misleč da je kruh dovolj, da zrastejo v zdrave, misleče in značajne ljudi.

To podcenjevanje otroka je zmotno, kajti otrok je ravnotoliko vreden kot odrasel človek in še celo več pažnje in upoštevanja vreden, ker je pravzaprav še človek v razvoju in zato spremenljiv za najrazličnejše vplive. Mehak vosek je, ki ga vse, kar pride z njim v dotiko in njegovo bližino, oblikuje. Odrasel človek pa ima že svoje lastno naziranje o vsem, svoje izkušnje, je stalnejši, zato tudi ne rabi tako nujno opore in vodnikov.

Drugače pa je z otrokom. Vse najde odmev v njem, dobro in slabo. Važno je, kako spoznava svojo okolico in svet. Za globlje spoznanje sveta, ljudi in življenja je za otroka dobro čtivo najprimernejše in najvažnejše. Čtivo otrok pa mora biti nalašč zanje izbrano. Naša književnost ne pogaša mladinskega slovstva, pač pa ga naša mladina. Mladinske knjige ne prodrejo med ljudske plasti do otrok, zato trpe ti občutno škodo. Če otroku ne damo kruha, ne bo zrastle v krepkega moža, če mu manjka pa izbrane duševne hrane, ne bo nikoli trden značaj, mislec in rabsoden človek.

Vsled tega moramo skrbeti, da prodrejo v naše hiše, poleg knjig za odrasle, še posebno mladinske knjige, mladinski spisi in listi, da naši otroci veliko čitajo in da se stariši zavzamejo tudi za njih vzgojo ali duhovno vodstvo.

Oj, ti preroki!

Oglasili so se preroki, ali so kri-vi bo povedala najbližja prihodnjost, ki so začeli razlagati, kaj vse se bo v letu 1927. zgodilo.

V marsičem pa si vse te prerokbe ne odgovarjajo; zato pa tudi naj vedo Novičarji s čim tolažijo in strašijo ljudi.

V tem letu bo mnogo prirodnih katastrof, vsaj tako trde preroki. Potresi, poplave, izbruhi ognjenikov si bodo sledili kar za stavo. Neki francoski «prerok» trdi, da bo hud potres v Južni Ameriki; drugi pa pravi, da bo potres obiskal Severno Ameriko. Nemški prerok Radecky, kateremu zvezde vse povedo, pravi, da bodo letos v Nemčiji, na Francoskem in na Angleškem hude poplave. Cela vrsta jih je še, ki prorokujejo večje ali manjše nesreče, med njimi pa je tudi Američan Withcomb, ki pravi, da bo letos Nizozemska izginila. Znano je, da je Nizozemska po nekod celo tako nizka, da sega pod morsko obalo; zato so zgradili na obali velike nasipe. Letos pa še ti nasipi ne bodo pomagali in izginil bo v morje lep kos zemlje. Pozni rodovi pa si bodo pripovedovali pravljice o kraljestvu Nizozemskem pod morjem.

Seveda so se oglašili tudi «politični preroki», ki pravijo, da bo v Rusiji boljševizem propadel, da bo spet prišel v «matjuško» car in da bodo ruske čete vkorakale v vse obmejne države in se bojevale z geslom panslavizma.

Francijo čaka letos velik gospodarski napredek; v jeseni bo frank stal že na predvojni višini. Med Francosko in Nemčijo bo prišlo še do najtesnejših zvez.

V Nemčiji bo prišlo do velikega nemira in poskusa vzpostaviti cesarstvo. Gospodarsko se bo tudi Nemčija okrepila in bo zadobila v mednarodnem življenju predvojno veljavo in ugled.

Na koncu pa vam, dragi bravci, povem, da sem **Neverni Tomaž**.

Zora vstaja, dan se delal

(Narodna pesem).

Delo kongresov narodnih manjšin gre v klasje! Naš poslanec dr. Wilfan, ki je duša temu manjšinskemu gibanju, si lahko šteje v čast, da ni njegova inicijativa ostala brez odmeva.

Nemci v Jugoslaviji so izpremenili napram državi svoje stališče. Smatrajo se kot državljani Jugoslavije, hočejo z državo sodelovati, a zahtevajo tudi, da se jim pusti njihova narodna bitnost.

«Politično društvo Nemcev v Sloveniji» je poslalo koroškemu deželnemu zboru spomenico, v kateri rotijo svoje rojake v Avstriji, naj dovoli koroškim Slovincem vse pravice do kulturno-narodnega življenja.

Za predstoječe oblastne volitve so Nemci z nekaterimi jugoslovenskimi strankami sklenili volilni sporazum in gredo skupno v volilni boj.

Pred leti je jugoslovenska vlada prepovedala delovanje nemški prosvetni organizaciji «Kulturbund»; sedaj pa je ta odredba preklicana in «Kulturbund» bo lahko spet razvil svoje udejstvovanje.

Ne ustvarjamo si velikih iluzij, a nihče ne more zanikati, da so to prvi znaki velikega sporazuma med narodi. Sicer gre to zelo, zelo počasi, a vedno jasneje se vidi, kako prodira v vse države misel o zaščiti narodnih manjšin. Češkemu vzgledu, kjer so Nemci prišli celo v državno vlado, sledijo polagoma Jugoslovenci, četudi je tam še mnogo nasprotij.

DROBNE NOVICE Z DEŽELE

IZ TOLMINA

Veliko se je letos pisalo v «Edinosti» o Tolminu in dogodkih, ki so nas prav resno zadeli. Zlasti so bila poročila bogata o početku šolskega leta, t. j. poročila, ki so se nanašala na šolo. Kmalu so ta poročila izostala in objavljali so se dogodki, ki so se nanašali na druga področja našega gorskega življenja. Dopisi o soli so takorekoč izostali za dolgo časa, a «Novice» samo se malo pisale o našem trgu. Potrebno se nam pa zdi sedaj, da se bralci «Novic» več spoznajo z razmerami, ki se godijo v Tolminu. Res se splošno misli, da se dogodki drugih krajev na deželi vrstijo vzporedno z dogodki našega trga. Vendar pa mislim, da ima vsak kraj svoje posebno življenje in tako tudi naš trg. Naše tržane so v jeseni vznemirili dogodki glede podprefektore, nato katastrofalni konec konsumnega društva, a sedaj so skrivoma pogledali tudi na življenje tukajšnjega Škodnikovega zavoda. Res, da je grdo opravljati življenje drugega in nezmožljiv je pregovor, da se vidi smet vedno v tujem očesu, vendar mislim, da resnica v oči bode in tako torej na dan ž njo:

«Stara navada je železna srajca», pravi slovenski pregovor in ga nikakor ne zanikam, ker le preradi se ga ljudje drže. Na primer, v Škodnikovem zavodu bi ga lahko popustili; namreč zavod priredi vsako leto na dan sv. Treh kraljev — letos izjemoma tri dni pozneje — zabaven večer. V takem slučaju uprizorijo bodisi katerokoli burko in — kar se samo ob sebi razume — tudi ples. To se je na žalost tudi letos zgodilo. Uprizorili so burko enodejanko, kot po navadi v italijanskem jeziku. Toda menim, da so se poslušalci več smejali polomu, kakor burki sami. Naj je karkoli, zabavali so se pri uprizoritvi, ne glede na polom ali uspeh. Zabava in veselje je nanje tako uplivala, da so postali bolj poskočni ter živahno plesali do štirih zjutraj.

Kakor vam je že znano — ker se je o tem že veliko pisalo v naših časopisih — je letos v zavodu veliko število novih dijakov. Toda ti so vsi po vrsti tako veliki, da gredo lahko eden za drugim skozi korak velikanu iz zadnjega letnika. Tedaj predstavljajte si, kakšen ples izgleda sestojč iz te mladine! Dotični, ki obiskujejo prvo in drugo gimnazijo (otroci) so plesali do polnoči.

Mogoče, da tisti, ki imajo talent za to, bodo smeli še o pustu plesati čez polnoči, da ne bo primanjkovalo plesalcev. Naj se mladina vežba s plesom, saj je ta del kulture ter sedaj je čas, da vdobi dovolj gradiva, katero brez dvoma jim bo koristilo v bodočem življenju. Kam plovemo?

IZ TOLMINSKIH GOR. Naše planine.)

Življenje poteka pri nas kaj enakomerno. Nič posebnega nimamo povedati, a vendar se hočemo oglasiti v «Novicah». Saj navsezadnje za časopis niso potrebne ravno kvante, ker to niso vse, kar nas more zanimati. Tudi kaj drugega se da povedati. Trda nam prede sedaj po zimi, pridelek je bil ničev. Posebno nam živinorejcem gre slabo, ker je seno zadnje čase zelo poskočilo. Splošno pa redimo še precej živine, posebno v zadnjih treh letih smo se opomogli. Na zimo imamo živino doma, po leti pa v planini. Malo so poznane naše planine in življenje na njih, pa so vendar vseskozi zanimive, še bolj pa našemu gospodarstvu važne in koristne. Vsaka vas ima svojo planino, večje vasi celo dve ali tri. Mnogokrat pa vasi ne nastopajo enotno v tem oziru in imajo planino tudi skupine živinorejcev iz vasi.

Tolmanci imamo planini «Dobrenšič» in «Lašče», Zatolminci «Steme», Poljubinci «Stador» in «Nemčevo planino», Ljubinci planini «Lom» in «Kuk», Voljčani «Kolovrat», živinorejci iz Čadrga in Podmelca planino «V prodih», oni iz Sel «Rut», iz Dolj planino na Mrzlem vrhu in Vojskem in živinorejci iz Zabč planini «Polog» in «Razor».

RAVNE PRI TOLMINU.

Nič se ne čuje o nas in da bi se oni redki turisti ne prihajali k nam, bi nas pa res svet popolnoma pozabil. Ne mislimo pisati posebnih novic iz našega kraja, hočemo le nekoliko opisati posebnih novic iz našega kra-

ja, hočemo le nekoliko opisati kraj in njegovo lego.

Je to vasica, ena onih tihih, gorskih in samotnih. Od Tolmina je oddaljena dobri 2 uri. Mnogo lepša kakor vas sama pa je njena lega. Leži v lepem kraju, skoraj na vznožju ene naših najlepših gor v bližini Tolmina — pod Škrbino. Prostor mi ne dovoljuje, da bi še dalje pisal o tem, morem pa dodati še par opazk:

Ravno bi morale sedaj oživeti, kajti za Tolmince ni lepšega bližnjega kraja, kakor ga nam nudijo ravno Ravne z bližnjim planino Razor in drugimi kraji, ki so kakor nalašč ustvarjeni za smučiče. Prvi taki sportniki so se že pojavili, vendar pričakovati bi jih bilo več, ker reči moramo, da Tolminci, čeravno imajo krasne prilike, prav malo gojijo ta sport. Mnogo več pride k nam vojakov alpinistov, ki so menda že spoznali ta kraj.

In še nekaj! Ravne bi morale postati prenočišče mnogim turistom, kajti hribi, na katere drži od tu kot bi morali postati cilj vsem, ki vedo, kaj je turizem in njega užitek. Škrbina pa je že marsikatero očarala in je še vedno od naših turistov premalo upoštevana. To dokazuje tudi dejstvo, ali je v zapisni knjigi, ki je vrhu nje več tujih imen, kakor pa naših.

BAČ NA PIVKI.

Malo kdaj se oglasi kdo iz naše vasi v «Novicah». To je dokaz, da imajo ljudje malo veselja do peresa. Naši fantje bi morali večkrat sporočiti, v listih, kako se godi v naši vasi. Fantje, imejte veselje tudi do peresa, enkrat na teden si lahko odtržete urico in jo posvetite za dopis za naše liste.

Naš mešani pevski zbor dobro napreduje in uspeva. Ni mu v bližini enakega. Želimo le, da vztrajajo vsi pevci; veselje in uspeh jim ne bosta izostala.

Naše gospodarsko življenje je težko kot povsod drugod v naših krajih. Zasluzka je malo. Še največ si ljudje prislužijo z delom v tovarni. Ker ni trgovine, tudi ni nobenih dohodkov s prevažanjem blaga. Treba nam je mnogo poguma, da ne omagamo in da gremo v boljšo bodočnost.

PODBELA PRI SEDLU.

Marsikdo, ki čita «Novice», bo morda mislil, da smo vsi Beljani pomrli. Pa ni res. Samo nekoliko molčeči smo in se preporedkoma oglasimo. Tu živimo dokaj mirno. Zadnje čase nas je obiskal sneg in mraz in ravno za praznike je bilo enega in drugega več kot preveč. Na dan sv. Stefana smo sklenili, da malo zaplešemo in se tako ogrejemo. Prišli so nas obiskat tudi iz drugih krajev, za kar se jim zahvaljujemo. Žal nam je bilo, da smo imeli samo enega godca.

Drugič bomo pisali kaj več; za danes naj bo to dovolj.

GORJE PRI CERKNEM.

Mi smo pravi gorjani in prav po hribovsko molčimo. Včasih pa nam le kak dogodek potisne pero v roke.

Pretekli teden nas je zapustila dosedanja učiteljica Iva Volarič, doma iz Kobarida. Lansko leto je dobila odlok o odpustnem postopanju, v začetku novega leta pa je bila odpuščena iz službe. Bila je dobra učiteljica in zato je škoda, da je morala oditi. Otroci so jo imeli radi, čeprav so rekli, da jih «drži na špagci». Mi pa ji kličemo: Bog Vam povrni, kar ste storili dobrega za nas in naše otroke. Hodite srečno skozi življenja pot!

Na njeno mesto je prišel mlad učitelj, s katerim, upamo, bomo dobro izhajali kot smo z gospodično Ivančo.

Drugič novic ni: saj slaba letina je bila tudi drugod in z živino letos v gorah ni kupčije.

PODBERDO.

Zelo molčeči smo v naši grapi in le redkokdaj se oglasimo. Zadnje čase ni posebnih novic. Poprej pa, za časa povodnji, smo marsikaj doživeli. Bali smo se že, da splavamo po grapi proti Hudajužni. Na te žalostne čase nas spominja odnešeno polje in usadi, a še posebno pa cesta, katero je voda prav pošteno zdelala.

Pri popravljani ceste je dobilo služka precej ljudi, a služijo le okoli 12 lir na dan. To je pač malo. Edini zaslužek je pri čisti in pri drvah, toda zasluzka ni še za vse. Več se jih pripravljva za v Francijo.

Fantje, Bog vam daj srečo v svetu! Ko boste pa kaj zaslužili, le spomnite se, da podprete naše domove.

Mladina je rada vesela in kdo ji zameri pravo veselje; toda žalostno je videti ob nedeljah in praznikih v gostilnah, pijano mladino. Le glejte, da ne boste posnemali teh zapravljivcev! Oni pa, ki ste že nekoliko zasli, vrnite se na pravo pot; ne delajte sramote in škode našemu narodu.

IZ IDRJE

Na Božič pret. leta se je vršil redni občni zbor delavskega bralnega društva, Udeležba za društvo, ki šteje skoraj 200 članov, je bila jako pičla. Vidi se, da člani društva ne poznajo dolžnosti, nimajo zanimanja za organizacijo. Tu manjka nekaj. Po mojem mišljenju bi bilo treba vse člane večkrat zbrati in jim razložiti pomen društva. Večina članov je samo na papirju, dočim se v društveno sobo ne prikaže nikoli. Knjižnica še največ drži društvo pokoncu. Žalibog tudi tu ni prave organizacije oziroma pravega reda. Večina knjig je že starih in mnogo raztrganih. Kako pomagati temu? Vsak član bi se moral čutiti dolžan, darovati za knjižnico kako stotinko. Pa žalibog se še branijo plačati kazen, ako drži knjige doma po cele tedne. Kje pa naj se vzame denar za nabavo novih oziroma popravi starih knjig? Od dohodkov je samo članarina, ki gre sproti za časopise. Člani bi se morali pokazati malo bolj moški in darovati vsaj vsak mesec 1 liro. Ali pa ob priliki kake zabave nabirati za knjižnico mesto, da gre vse po grlu. To sem hotel omeniti mimogrede, pri knjižnici, kateri je treba posvetiti največjo pažnjo.

Da prijedemo nazaj k občenemu zboru.

Pri volitvah je prišel večinoma stari odbor do veljave. Upamo, da bo letos odbor malo več pokazal kakor lani, posebno, če se bodo lahko obnovile prireditve. Toda, kakor že rečeno, odbor bi moral poskrbeti za notranje delo, za sestanke, kjer bi se predavalo, debatiralo o tem in onem in videli bi uspeh. Člani bi postali bolj pozorni in vse z nekim drugim občutkom bi prihajali potem v društveni lokal. Uvideli bi, da ni društvo radi njih, ampak oni radi društva; to se pravi, spoznali bodo pomen organizacije. Zato je treba pričeti s sestanki. Kasneje mogoče se bo dobil kje tudi kak pevovodja ali učitelj za tamburaše, vsaj jaz upam. Samo treba organizatoričnega dela, kateremu kos mora biti odbor.

Napisal sem te vrstice ne da bi hotel koga žaliti, kar se pri nas kmalu napravi, ampak hotel bi, da bi naše društvo zvezetelo zopet na ono stopnjo, kakor je bilo pred vojno. Seveda ne bo šlo hitro, nikar si ne misliti. Samo malo energije in volje je treba. — Vzemimo si za vzor podeželska prosvetna društva, kako de.ajo, voditelji so preprosti kmetje in delavci, kakor smo pri nas. — Pa še drugič kaj. — Član.

Ze itak imamo raznih skrbi dovolj, mora priti še kaj, da je še hujshe. Tudi pri nas se je precej razširila znana «španska bolezen», influenza ali če hočemo, hripa. Ta je povzročila, da imamo tudi mnogo slučajev pljučnice. Zapri so komplementarno šolo, ljudsko, otroški vrtec ter kino za dobo 14 dni. — Zdravnika imata dovolj opravila, da obiščeta vse bolnike. Imamo pa vrhu tega še deževno - megleno vreme, ki slabo vpliva na človeka. Smo pač v kotlini in slab zrak, katerega ne manjka pri nas, se ne dvigne tako hitro, v slabem vremenu še tem manj. Upamo, da bolezen ravno ne bo prehuda, ter želimo vsem bolnikom, da bi kmalu okrevali.

Ze več časa se nahaja v Gorici v sanatoriju naš č. g. dekan Arko M. Č. g. ima mnogo zaslug za naš kulturni napredek. Želimo mu skorajšnjo okrevanje. — Tudi sušica ne miruje pri nas. Na 15. t. m. so pokopali Poženela Viktorja. Bil je dober in blag fant. Bil je pevec pri zboru bivšega «Izobraževalnega društva». Ob grobu so mu zapeli tovariši delavci «Vigred».

Tako vidite, dragi čitatelji, da tudi iz naše kotline ni za poročati nič dobrega. Pa drugič zopet kaj.

NEMŠKI RUT

Naša vas leži dobro skrita med hribi in lepimi gozdovi, kateri pa naglo padajo pod sekiro. V ozadju se počasi dviga Rodica, ki privabi marsikatero ljubitelja planin. To se zgodi največ le poleti, sedaj pa smo prav lepo zakopani v naši samotni.

V naši vasi imamo dve gostilni, ki uspevate še precej dobro. Letina je

slaba in z živino ni kupčije, a ljudje ga še vedno pijejo, kot da bi imeli preveč denarja. Vsak pameten človek uvidi, kam to pelje.

Pri nas imamo tudi mlekarino, kot po drugih večjih vaseh. Naš kraj je prav prikladen za živinorejo. Danes je neobhodno potrebno, da se vsak gospodar zares zanima za živino in polje. Potrebno bi bilo, da bi se tudi pri nas razširil «Gospodarski vestnik», da bi nas kaj pametnega poučil. Naročil bi si ga lahko vsak gospodar. Par litrov manj, pa je časopis v hiši. Saj stane le deset lir. Naroči se pri Zadrugi zvezi, Via S. Francesco d'Assisi 16, I. - Trieste; v Gorici, Via S. Giovanni 6 in pri Tržaški kmetijski družbi v Trstu.

IZ KOZINE.

Dobili smo v izpopolnilo našemu dopisu iz Klanca, ki je izšel v zadnji številki «Novic»:

Prizadeti pevci in pevke pev. in bral. društva «Venec» iz Kozine prosijo ugled. ured. «Novic», naj blagovoli popraviti pogršek, ki ga je napravil (a) g. (a) člankar iz Klanca v «Novicah» od 13. t. m. in sicer:

Zelo nam je žal, da gosp. (a) člankar iz Klanca ne pozna pevskih moči pev. in bral. društva «Venec» iz Kozine, ki so sodelovale s petjem pri proslavi 300 letnice ustanovitve cerkve v Klancu.

Sodelovalo je namreč sedem najboljših pevskih moči društva «Venec» iz Kozine (in ne pevci iz Herpelj, kakor trdi g. člankar), medtem ko je sodelovala le ena pev. moč od društva «Zvezda» iz Herpelj.

Da se odpomore takim nedostatom, prosimo g. člankarja oz. gg. prireditelje, naj se v bodoče natančneje informirajo o močeh, ki sodelujejo ter svetujemo gg. prirediteljem proslave, naj se v bodoče obrnejo s prošnjo na odbor dr. «Venec» na Kozini, za sodelovanje s petjem pri goriomenjenih prireditvah. V nasprotnem slučaju se naši pevci ne bodo več odzvali posameznemu vabilu.

Pevci društva «Venec».

IZ ROČINJA.

Mi Ročinjci smo preveč molčeči. Včasih bi že lahko poslali par besed in pozdrav Novicam, ki nam nudijo toliko prekoristnega čtiva in katere prav radi čitamo.

Pred kratkim nas je zapustila gospodična učiteljica Karla Srebrnič, ki je bila odpuščena iz službe. Vsi jo prav težko pogrešamo, ker nam je bila zelo priljubljena, še najbolj pa naši mladini. To je pokazalo tudi slovo.

Mraza letos sicer nimamo posebnega, a ravno dovolj, da je tatovom premrzlo ponočevati po senikih, zato si skušajo pomagati ponoči v hišo, pri čemer ne zametavajo, kar jim prilika ponudi. Vsako zimo so po naših bližnjih vaseh čuje o tatvinih. Nedolgo od tega je nekdo skušal v noči vstopiti v gostilno Dugar, pa se mu namera docela posrečila. Odnese! pa je več stvari, med tem nekaj obleke. Upajmo, da nam ne bo treba več o podobnih slučajih poročati.

IZ ČRNİKALA.

6. januarja smo pokopali Petra Ojo, starega 36 let. Bolehal je na slepen črevesu, vendar je prišla njegova smrt nepričakovano, kajti komaj v terek ob 11. uri je ubogi Peter legel, a v sredo ob 3. je bil že mrtev. Cerkvena slavnost v Klancu je bila vzrok, da ni bil pogreb tak, kakor smo mislili. Tudi pevci so radi tega izostali. Mir in pokoj njegovi duši!

GABROVICA POD ČRNİKALOM.

V soboto 15. t. m. ob 11. uri ponoči je izbruhnil požar v hiši Andreja Purgerja št. 26, ki je v kratkem upepelil celo gospodarsko poslopje. Dasi so nesreči pritekli takoj na pomoč vsi vaščani, vendar se ni dalo drugega pomagati, kakor da so ogenj omejili, da se ni razširil tudi na bližnja poslopja.

Hvala Bogu, da ni bilo človeških žrtev, kar bi se kmalu zgodilo. Tudi vso živino so pravočasno rešili. Kako je požar nastal ni znano, vendar se domneva, da je to moralo priti iz dimnika. Škoda se ceni skoraj 40.000 lir.

IZ DOLINE.

Meseca julija pretečenega leta je vlada imenovala za našo občino nekake svetovalce (consulta municipale). Davkoplačevalci in vsi občani sploh smo z veseljem pozdravili to imenovanje, misleč, da bodo naši domači ljudje imeli vendar kaj besede pri občinski upravi, saj se tam gospodarji z našim več milijonskim premoženjem. Toda ta slavna «consulta» ni

imela od julija do danes niti ene seje! Radi tega se je mogoče tudi vladi zdela nepotrebna, zato jo je te dni razpustilo! Vsi posli bodo zopet v rokah župana — kakor so že itak bili do sedaj.

Kaj bo z našo živinorejo? V celi občini imamo okrog 3000 glav goveje živine, a niti enega plemenskega bikca! Če bomo čakali, da se bodo drugi zavzeli za naše težnje, bomo slabo opravili. Zato pa moramo sami napraviti potrebne korake pri kmetijskih zadrugi ali pri Zavarovalnici goveje živine, da se to važno vprašanje za razvoj goveje živine čim prej reši. Ne cincajmo torej, ker izgubljeni čas se bo bridko maščeval nad našim gospodarstvom!

«Novice» prihajajo k nam v Dolino v torek ali sredo, to je tedaj 6 dni potem, ko izidejo. To ni le en slučaj, ampak se to ponavlja vsak teden! Saj je od Trsta do Doline komaj dobro uro hoda! Prosimo radi tega upravo «Novice», naj ukrene potrebno, da bi dobivali list vsaj v soboto ali nedeljo, ker imamo ob nedeljah največ časa za čitanje!

V četrtek smo pokopali vdovo Uršo Pangerc roj. Prašelj lastnico gostilne pri «Staretu». Bolehala je več časa. «Vodnik» ji je v slovo zapel par nagrobnic. Bila je naša dobra žena.

Po pogrebu je imelo društvo «Vodnik» običajni sestanek, kakor vsako leto na dan sv. Treh kraljev in nabralo tudi za Sol. družt. 87 L 50 st.

IZ BORŠTA.

Pri nas so bili štiri tički, ki so si za noveletni «likof» zaželeli ovčje pečenke. Priplazili so do čede ovac, ki je lastnica nekoga Čiča, ki svojo živinco pase tu čez zimo in mu odnesli toliko ovčko. «Gospodje» so pa tudi bili «nobel». Svojo gostijo so namenili prirediti v restavraciji Mocco. Pečenka je tako močno dišala, da so čutili duh orožniki v Dolino. To jih je takoj napotilo v grad Mocco. Že so «ptički» požirali slino in si lizali prste, ko stopi, roka prave med nje. Svoje prestopka niso tajili. «Kapo» te družbice je bil zopet «zniderjev» Vitorijo in upamo, da bodo ostali mladeniči sedaj imeli že dovolj skušenj, in sprevidili kje bodo končali, ako se bodo še nadalje z njim bratili. Se razume, da so vsi štiri končali v «špekambri» in da se bodo morali še zagovarjati pred sodnijo.

IZ ŠKOFIJ.

Nedeljo so imeli miljski in tržaški lovci pri nas takolimenovano «parado». Ko so se vračali z večernim vlakom so v vasi izstrelili preko 50 strelov. Taka stvar bi morala biti prepovedana. Prvič, ker je v taki uri lovec navadno že «fajhten» in se ne ve kam strel prileti in drugič, ker se prebivalstvo razburja, otroci pa prestrašijo. Prosimo torej, da se to v bodoče prepreči!

IZ LAZARETA PRI KOPRU.

Ne bom tožil naših težav, ker je več ali manj povsod enako. Draginja in davki veliki — zaslužka malo. S tem je povedano vse. Hotel sem vam danes g. urednik poročati vendar nekaj lepega. Po daljšem odmoru smo čuli na dan sv. Treh kraljev v naši cerkvi zopet lepo in ubrano petje. Poleg lepe latinske maše so se razlegale tudi naše v srce segajoče slovenske božične pesmi. Ljudstvo je bilo zelo zadovoljno in navdušeno. Svojo hvaležnost je hotelo pokazati marljivim pevcem s tem, da se je udeležilo v velikem številu darovanja ali «ofra», pri katerem se je nabralo 240 L. Toda pevci so odstopili ta velikodušni dar g. župniku za cerkev. Kakor znano se pri nas cerkev popravlja. Premajhna je bila za našo obsežno faro, zato so jo zdaljšali. V to syrho se potrebuje precej denarja. Zato so pa tudi pevci odstopili svoj dar cerkvi.

Da smo preživeli dan sv. Treh kraljev v zadovoljnosti in veselju gre pa največja zahvala g. nadučitelju Jos. Bertoku, ki je iz prijaznosti prevzel pevovodstvo in orglanje. Dal Bog še mnogo takih lepih dni.

IZ BOLJUNCA.

Malokedaj se iz naše vasi kdo oglasi. Kadar pa se govori le o lepih stvarih.

Radi tega sem sklenil, da na kratko opišem razmere, v katerih živimo. Pisal bom o kulturnih razmerah.

Kulturnega življenja pri nas ni. V predvojnem času smo imeli kar tri društva, a sedaj ni nobenega več.

Imeli smo dober pevski zbor, ki je bil znan daleč naokoli. Pevci so še, a zbora ni več. Se celo v cerkvi ne slišimo več petja. Imamo mladega organista, in pevovodjo, ki skuša ustanoviti nov pevski zbor, a vsa prizadevanja so brezuspešna. Nihče se zanj ne zmeni.

Kaj pa z našo mladino. Ta se zabava samo s plesi in s popivanjem. Da bi pa prišla v roke kak časopis ali kako knjigo, o tem ni niti govora. Naravnost sramotno je, da se v taki vasi, ki šteje približno tisoč prebivalcev, ne razproda niti deset (reci in piši!) izvodov «Novic». Sicer kupujejo nekateri «Novice» v mestu, a takih je tudi malo. Naš dnevnik «Edinost» se tudi malo čita. Isto je z «Ženskim svetom». Mladinsko glasilo (z letom 27. postane družinsko glasilo) «Naš glas» pa je tu popolnoma neznano. Malo zanimanja je tudi za knjige, kar priča dejstvo, da ni bil letos skoraj nihče naročen na knjige «Goriške Matice», katere nam nudijo mnogo lepega in koristnega čtiva.

Velika nezaupnost vlada tu pri nas napram inteligenci. Vsakdo rajši posluša stare «izkušene može».

So pa, hvala Bogu, tudi gotove izjeme. Večina teh je med žensko mladino. Izrečeno naj jim bo na tem mestu zaslužno priznanje.

Opazovalec.

KLANEC.

V zadnji številki «Novic» se je v dopis iz Klanca vrinila neljuba pomena. G. dopisnik — ki pač ni domačin — je bil slabo poučen, češ, da so grofje Graviši pokopani na našem pokopališču, dočim so v resnici pokopani v cerkvi. — Dalje glede cerkvenega zbora: peli niso le naši pevci in herpeljski, ampak tudi odlični pevci in pevke iz Kozine.

Izostalo je tudi ime g. Korošca, ki je svoj zbor vodil pri krasno uspeli podoknici.

Tudi je dopisnik izpustil vrle Cernotičane, ki so tudi dobili nov zvon za cerkev na Gradišnici in so mu zapeli prelepo Zvonikarjevo pesem v pozdrav pod vodstvom g. Bonana. Tudi njihovo petje pri podoknici je vzbudilo pohvalo in priznanje visokih gostov.

IZ BORŠTA.

Zavarovalnica za govejo živino bo imela v nedeljo dne 30. januarja ob 3. uri popoldne na dvorani gosp. Iv. Žerjal št. 1 svoj redni letni občni zbor. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Volitev novega odbora. 4. Volitev nadzorstva. 5. Volitev cenilcev. 6. Predlogi in nasveti.

Zivinorejci, udeležite se vsi občnega zbora te naše prekorientne ustanove.

IZ TINJANA PRI DEKANIH.

Kakor vsi Slovenci tako ljubimo tudi mi naše lepe slovenske pesmi. Naš zbor ima 10 moških in 8 žensk. Zal, da je med temi par takih, ki so preveč svojeglavni in hočejo, da vedno njih velja. Če ne bi bili tako trmasti bi pristopilo k zboru še najmanj 10 fantov. Torej tiste, na katere se nanašajo te vrstice prosimo naj ne bodo preveč svojeglavni, ker bo to v korist zbora in cele vasi.

HERPELJE - KOZINA

Srečno smo prešli iz starega leta v novo. Onih bučnih Silvestrovih večerov pred- in povojnih nismo več vajeni, zato je tudi ta šel mimo nas prav vsakdanje brez vsake zabave. Na praznik sv. Treh kraljev smo bili v Klanecu na proslavi 300-letnice ustanovitve fare in blagoslavljanja zvonov. Drugih važnejših dogodkov v naši vasi menda ni bilo izven nedeljskega, ko smo zvedeli po prihodu vlaka, da je naša nogometna četa premagala svojega menda njihjšega nasprotnika v II. diviziji. Je to dogodek, ki ga je vsak Herpeljec in Kozinec vesel; predlagam pa, da bi vsi oni prijatelji kluba tudi darovali kaj zanj, posebno ob priliki tekem, da vsakdo prinese le kakšno lirico, pa se že precej nabere. Posebno sedaj, kot slišim, da se nahaja v krizi. Torej podvizajmo in dajmo vsak vsaj eno lirico, ker z njo bo našim članom nogometšem zelo pomagano. Mislim, da ni moj predlog padel na kamen. — D.—o.

IZ BREGA.

V nedeljo se je vršila v Ricmanjih redka in pomembna slovesnost, ko je g. župnik Sancin rodom Dolinčan, obhajal šestdesetletnico mašništva. Ni moj namen opisovati cerkvenih slovesnosti, ker bo gotovo spretnejše pero to storilo. Hočem le omeniti lep zabavni večer, katerega je nudilo vrlo

pevsko društvo «Slavec» v gostilni Svava po cerkvenih slovesnostih.

Če upoštevamo dejstvo, da so bili pevci in pevke utrujeni, peli so na Silvestrovo, novega leta dan in potem še v nedeljo v cerkvi, na odru in pri mizi, — se moramo res čuditi, da so nam podali toliko in tako lepih zborov, tako čustveno, tako ubrano. Slišali smo «Pastirčke», «Kišo», «Kralja Matjaža», «Kaj pa delajo ptički» in mnogo drugih lepih novejših zborov, odklanjali pa tudi nismo starejših n. pr. «Zaostali ptič», «Bodi zdrava» in druge. Meni so pač najbolj ugajali mešani zbori, posebno še, ker je toliko — dekliski kot moški zbor nekoliko prešibek. Številno namreč; glasovi pa so izvrstni. Morda je temu mojemu mnenju krivo tudi dejstvo, da se gotov del navzočih gostov ni mogel mirno vesti niti med peljem, kar je nam ostalim, ki smo petje poslušali s pravo naslodo, le kvarilo popolni užitek. Niso to bili domačini, ampak nekateri pomehkuženi ljudje iz tržaške okolice, od katerih bi mi preprosti Brežani pričakovali lepše olike.

Pohvalno pa moram se tudi izraziti o vrli magdalenski godbi, ki je pod spretnim Cerkveničevim vodstvom pridno «mašila pavze» med pevskimi točkami in dokazala, da je kos tudi daljšim in težkim skladbam.

Vse je lepo poteklo mirno, v najlepšem redu in brez najmanjšega incidenta, kar je pač le v čast našemu ljudstvu.

MATERIJA

Že par mesecev imamo tu poteštata. Sprejeli smo ga odkritosrčno, močato in spodobno — brez vsakega prilizovanja, če izvzamemo par ližunov, navajenih tega posla. Na nas je napravil, odkrito povedano, najboljši utis. Zanima se za vsa gospodarska vprašanja in obeta popravilo cest, napravo vodovoda, ureditev občinskih in aprovizacijskih računov itd. Bomo videli in nato sodili.

Že leto dni je tu vsakega 14. mesečni semenj. Če pogledamo malo nazaj, moramo priznati, da je doseglji uspeh semnja povsem negativen. Kako ne, ko do sedaj ni nihče skrbel za reklamo, za tehnično ureditev semnja, in kar je važno, za potrebno potrebo tujevega odnosno obiskovalcev semnja. V celi Materiji sta le dve gostilni. Obe oddaljeni od semnjašča tako, da tujec ne najde v bližini gorkega grižljaja niti ne kozarec vina, ki igra na semnju najvažnejšo vlogo. Nujno je, ako hočemo, da semenj delno uspe, da odpravimo te nedostatke in ovire in po možnosti naj se poskrbi otvoritev gostilne v bližini semnja, da ne bo treba tujcu v vrčku nositi «pašte šute» iz daljnih krajev, kot se dogaja doslej v veliko nečast skoraj bi rekel — odgovornih činiteljev. — Upamo, da se bo poteštat zavzel in ukrenil vse potrebno za boljši prived semnja.

Zadnje nedeljo se je podpisovalo na občini liktorsko posojilo. Zbrali so se težki tisočaki. Koliko? — pa prihodnjič.

SLIVJE PRI MATERIJ

Pred kratkim nas je zapustil za vedno učitelj Kabaj s svojo soprogo. Težko ga pogrešamo posebno v današnjih dneh, ker nam je bil bodritelj v najtežjih časih in dober svetovalec, za kar smo mu vsi starejši kakor mlajši hvaležni ter mu želimo na novem službenem mestu čim večje zadovoljstvo in srečo.

V začetku tekočega leta smo imeli kar tri slovenske učne moči na naši Soli. A sedaj smo ostali le z italijansko učiteljico, kajti eden je obolel, drugi je odšel, da nadaljuje svoj študij tam nekje v notranjosti kraljevine, a tretji je izginil kot kafr brez vsakega razloga. Pokazal je pač male umevanja za razmere in potrebe. Potrpimo, mogoče se bo kdo usmili naših zapuščenih otročičev, kateri mimogrede omenjeno so bili za letošnje praznike bogato obdarjeni. Nekateri so prijeli «Moj prvi korak», drugi «Kolačke». Oboje mora biti jako sladko, kajti prijeli so se knjig z vso ljubeznijo. To je prav, kajti kar se Janezek v mladosti nauči, to v starosti bo znal, tako je poudarjal vedno naš odišli učitelj Kabaj. Drugače se med seboj prepiramo, ob nedeljah popivamo in se dolgočasimo. Po knjigah in časopisih segamo malo, ker vemo preveč. Za danes dovolj, drugič kaj več.

BREZOVIČA

Ves trud, da bi obudili našo staro «Citalnico» k delu je zastoj. Vzrok je več. Večni medsebojni prepir poln nezavisti je gotovo eden, če ne glavni, naše zaspanosti in nezanimanja za kulturno delo. Marijka nam seveda tudi energičen vodja društva, ki bi nas dvignil iz morečie letareije. Sicer pa oni fantje in dekleta, ki imajo kaj smisla, si želijo petja, predstav, javnih nastopov, kar je zaenkrat nemogoče. Zadovoljiti se bomo morali s tihim društvenim delovanjem v zvezi s poučnimi predavanji, ki naj bi se vršilo vsaj enkrat na mesec in s skupnim čitanjem poučnih knjig na društvenih sestankih. — Fantje in dekleta, zberimo se in poskušajmo znova dvigniti sloves naše «Citalnice».

Res, skoraj bi pozabil. Slučajno mi je prišla v roke ena številka glasila «Naš glas». Debelo sem gledal križkraj palce nia naslovni strani. Nisem razumel, kaj naj pomeni ta moderna slika. Listal in listal sem notri in se dolgo ustavljal pri članku namenjenem vsebino, tako mi je ugajala. Z najkmečki mladino. Kar požiral sem večjim zadovoljstvom sem odložil glasilo, ko sem ga prečital in trdno sklenil, da se naročim in agitiram za «Naš glas», ta prepotrebni in poučni mesečnik. Vsaka hiša, tudi najbolj zakotna, bi morala biti naročena na «Naš glas», kajti revščina it. l. ne more biti vzrok nezanimanja za ta važni mesečnik, ker letna naročnina znaša komaj 18 lir ali tri litre vina — pomislite, če tri litre vina spijemo manj na leto, imamo v hiši «Naš glas». Zatorej naročimo se vsi na «Naš glas», da bomo istočasno dokazali, da smo res zrel in kulturni narod, pripravljen podpirati naše kulturno stremljenje.

Za danes končam, drugič pa bom poskušal podati poročilo o gospodarskem položaju naše vasi. — Zdravo. — I.

IZ ROCOLA.

Društveno življenje in razno.

V Rocolu že od nekdanj najzaprščenem delu tržaške okolice, živimo zelo slabo živlejnje. Ceste so take, da se še Bogu milo stori: brez luči, voda in blato se širi vseprek. Delavcem, ki se zjutraj podajajo v mesto na dnino, se meščani čudijo, da so tako blatni, ker vidijo svoje poti skoro posušene. Ko mine deževno vreme in se na cestah vidijo sledovi strug voda, nasujejo cestarji debelo kamenje, katerega morajo drobiti ubogi Rocolčani. Cas bi že bil, da se temu enkrat za vselej napravi konec. Glavno cesto bi se moralo temeljito preurediti ter jo razširiti ali pa dogotoviti novo cesto, ki je bila še pred razsulom prejšnjega režima napol dovršena. Nadalje bi se moralo vpeljati vodo in električno luč; tramvaj bi tudi ne bil v škodo blagajni tržaške občine.

Rocolski živelj sestavljajo delavci-dninarji in vrtnarji. Na boljšem stališču stoji delavci (seveda, če delajo); vrtnarstvo pa propada, ker nima zelenjava prave tržne cene. Temu je krivo, da prihaja na tržaški trg vsakovrstna zelenjava iz starih pokrajina še predno je naša godna za prodajanje, ter, da jo je več kot se jo uporabljaja. Dokler se ne bo začela izvažati zelenjava iz Trsta, ne bo mogoče temu odpomoci. Kam, to je še nereseno vprašanje.

Društveno življenje je tu srednje; obstoječa tri društva vršijo lepo svojo nalogo v dobrobit naroda. Konsumno društvo in pogrebno društvo imata precejšnjo delovanje. Pogrebno društvo je stara in zelo potrebna ustanova, ker se njenim članom v slučaju smrti domačina denarno pomaga. Zanimanje za ti dve društvi je med tukajšnjim prebivalstvom zadovoljivo.

Tretje bi bilo «Mladinsko društvo Rocol», ki je še mlado, a kaže že dobre uspehe. Mladino izobrazuje na kulturnem, glasbenem in športnem polju ter jo pripravlja na bodoče življenje. Zanimanje za to društvo posebno s strani mladine je precejšnje; nekateri starejši ljudje in pa razuzdana in nezavestna mladina, katerim nudi pozetna zabava vse, kar si želijo — čeravno je to v njihovo propast — ga pomilujejo in prezirajo. Sveta dolžnost vsakega Rocolčana in Rocolčanke je, da to društvo podpira, če ne moralno pa vsaj materialno.

Končujem z željo, da bi razpravljaj še kdo drugi o teh in drugih vprašanjih, ki bi bil v to bolj poglobljen ter sposobnejši nego sem jaz. — Mlad Rocolčan.

Podpisujte Liktorsko posojilo!

IZ KATINARE.

Na Vrhnikih je umrl 9. januarja upokojeni župnik g. Jos. Stržinar. Bil je znan po naših krajih, saj je služboval kot kaplan v Klancu pri Kozini. Pozneje je bil v službi v Lokvi in na Kotovelu. Nazadnje je bil župnik na Katinari pri Trstu. V juniju 1925. l. ga je bolezen priklenila na posteljo. Bil je upokojen. V septembru 1925. je odšel v svojo ljubljeno Vrhniko, uživati zasluženi pokoj, kjer ga je preteklo nedeljo nenadoma dohitela smrt. Pokopan je bil v torek, 11. t. m. zjutraj. Pokopal ga je njegov rojak dr. Mihael Opeka ob asistenci domačih duhovnikov. Kot zastopnika katinarske župnije sta se udeležila pogreba g. župnik Leiber in g. Karel Čok.

Bil je zaveden narodnjak, ki je ljubil svoj rod nad vse. Naj mu sveti večna luč!

Zadnji čas se zopet pridno oglašajo tatovi. Posebno moč imajo na župnišča. V noči od nedelje na ponedeljek so udrli v župnišče na Katinari pri Trstu in odnesli nekaj nad 400 lir.

Španska bolezen

Španska bolezen ali gripa je pričela razsajati po vsej Evropi. Epidemična gripa razsaja zlasti v Belgiji, na Danskem, v severni in srednji Španiji, na južnem, srednjem in vzhodnem Francoskem, v Angliji, na Irskem, v Nizozemski, Norveški, Švedski, Švici in Češkoslovaški. Nemčija ne pozna še epidemije gripe, ravnotako tudi ne Italija. Iz obeh imenovanih držav javljajo samo posamezne slučaje.

Tudi v naši deželi so se pojavili posamezni slučaji te bolezni. V splošnem je treba reči, da je bolezen doslej lahkega značaja in da zdravstveni uradi ne beležijo mnogo smrtnih slučajev.

Sama na sebi španska bolezen ni nevarna; pač pa ima lahko hude posledice, če se bolnik ne varuje. Gripa je nalezljiva bolezen. Zlasti se prenaša potom kašljanja in pljuvanja. Z gripo okuženi dobi nahod, glavobol, čuti bolečine v križu in udih, občuti ščegetanje v grlu, mrazi ga, njegova telesna temperatura se nekoliko zviša.

Bolnik naj leže takoj v posteljo, ki je ne sme kmalu zapustiti, čeprav misli, da je že zdrav. Nevarno je namreč, da si naleže pljučnico ali vnetje rebrne mreže. Če le mogoče naj na španski oboleli pokliče zdravnika.

Za brivce

«Preden mine dvesto let bodo imele skoraj gotovo vse ženske brke». Tako je trdil vsaj danski učenjak Brant, ki je zelo natančno preštudiral vprašanje brk in las. Tudi je bil prepričan, da je širjenje brk pri ženski, znamenje napredka in razvoja žene. Trdil je tudi, da ima v naši dobi že 10% žensk precej vidne brke, ki si jih pa brijejo ali pa izpuljo.

Kakor je bil natančen in globok v svojem študiju, ta preroški učenjak vendar ni predvideval kratkih las, ki so pač najbolj tehten dokaz napredka in razvoja žene. Če pa se uresniči Brantovo prerokovanje, bo brivski poklic najboljši izmed vseh. Sicer pa ni prav gotovo, če bo vse to res, nekateri so nasprotnega mnenja. Stari Dumas je na pr. bleknil svoj čas trditev, da stvarnik ni ustvaril ženski brk, ker bi ne mogla molčati pri britju.

Čigava obvelja, je težko uganiti.

«NAŠ GLAS»

Slednjič pridemo vendar do družinskega lista. Čakali smo precej časa. Odkar so nam odnesli preko meje «Mladiko», smo zelo pogrešali časopis, ki bi naše družine, fante in dekleta razvedril, zdrnil z zaspanega brezbriznega življenja, ki se je zadnje čase zelo vkoreninil v naši deželi.

Naslov lista nam pove, da bo glasilo za vse: od našega kmetiča, delavca do obrtnika itd. Bo v prvi vrsti družinski, to se pravi:

prinašal bo povesti, črtice iz našega življenja, poučne članke, znanstvene, zabavni del in še mnogo drugih zanimivih člankov ne bo manjkalo. Poleg tega bo «Naš Glas» glasilo naših prosvetnih, mladinskih in dijaških društev. V njem bodo dobila vsa ta društva svoj kotiček, kamor bodo prijavljala poročila o delovanju. Zadovoljil bo gotovo vsakega našega društvenika, prinesel mu bo navodila o tem in onem. Da bo list na dobri stopnji, nam priča dejstvo, da je list v dobrih rokah.

Dobili se bodo seveda fantje, pa tudi dekleta rekoč: čemu treba tega, saj imamo drugih knjig dovolj. Seveda se dobijo še kaki neumni romani, ki človeka zbegajo. Ali danes treba malo več dobre duševne hrane. Te nam manjka v največji meri, dokler tega ne bomo zapopadli, naše življenje ne bo šlo pravo pot. Danes potrosimo za raznovrstne potrate polno denarja, za lepo knjigo ga ni. Fantje, dekleta, možje, pokažimo, da smo še kaj vredni in poskrbimo za našo dušo. Naročimo si «Naš Glas», ki nam bo koristil skozi vse naše življenje.

Na koncu leta bomo imeli cel letnik pred sabo, napravili bilanco: kakšna korist. Pokazala bo bodočnost. Shranili bomo, dali vezati in imeli bomo krasno knjigo, ki bo dika naši knjižnici. Zato «Naš Glas» v vsako slovensko hišo.

Naročnina ni baš mastna za današnje razmere. Kdor ne more plačati celoletne naročnine, t. j. 16 L, lahko plača četrletno ali polletno. Zopet bo rekel kdo, bolje če dam za vino ali za tobak. Fantje, možje, par cigaret in četrtink vina na leto manj, pa bo plačana naročnina. Veseli pač moramo biti, da pridemo tako po ceni do takega časopisa.

Vsi moramo na delo za «Naš Glas», čim več naročnikov bomo pridobili, tem boljši in tem obširnejši bo.

Vsi člani naših prosvetnih, mladinskih in dijaških društev morajo biti naročniki. Ravnotako vsi ostali, ki niso člani nikakega društva. Ne boste se kesali!

Na delo torej za «Naš Glas»!!

—o—

HOČEŠ KAJ BOLJŠEGA za večerjo ali kosilo, kupi testenine Pekatete. A le one so zanesljivo prave, ki se vdobe v zavojih po ½ kg in 1 kg z napisom Pekatete.

SPORT

Neredna nedelja prvenstvenih tekem. — Slaba tekma Obzora z Zoro. — Sparta umakne četo iz igrišča. — Concordia in Tommaseo igrata mesto prvenstvene, prijateljsko tekmo.

Nogomet. — I. Divizija.
Obzor-Zora 4:0.
Adria-Sparta 4:0.
II. Divizija.
S. K. Val — M. D. Zarja-Bazovica 1:4.
Rocol-Sv. Ivan 5:2.
Prijateljske.
Concordia-Tommaseo 3:1.

Nedelja ni bila povsem redna. Dogodki razne naravi so ovirale redni razvoj prvenstva. Vreme tudi ni bilo ugodno. Nadalje je nastalo v prvenstvenem tekmovanju ono nepravilno razburjenje, ki ga rodi nepremišljen korak poedince ali celotne čete, Sicer pričakujemo s strani S. U. enegičnih ukrepov, da se že v kali zaduši vsak poiskus kršiti komaj vspostavljeno disciplino sportnikov.

Istotako bodo društva sama uporabila prepričevalno besedo, da se mora poedinec brezpogojno podvreči skupnemu načelu, kot tudi celota umeriti v tir splošnosti. Le v disciplini, ki izvira iz razumevanja je moč organizacije. Da so slučajji kot so se v nedeljo pripetili lahko nevarni ni treba šele posebej povdarjati. Radi tega naj bodo prvi in zadnji!

Obzor je imel baš v nedeljo priliko, da nese domov precejšno dozo goalov. Forma »železne čete« je pač taka, da se je z gotovostjo pričakovalo, da bode Zora z lahkoto klonila.

Stvar pač ni bila takšna. Zora se je postavila pokoncu in ni dopustila mogočnejšemu da gospodarja na igrišču. Odmotnost kakšnega igralca Obzora ni še nikako zagotovilo, da je bil ta dan Obzor v slabih obliki. Trdili bodemo celo, da je Zora faktično dvignila svojo moč. Naše prepričanje je gotovo to, da z dobro voljo Zora še nekam pristane. Igra je bila lepa, vez kolikor toliko dobro iznešena. Obramba, pa je gotovo

mного pripomogla, da ni Obzor obogatel na goalih. In še ti povečini zabiti iz kazenskega strela.

Kar pa trdimo o Zori kot igri, ne moremo govoriti o Zori kot četi. Ne samo lepa igra, temveč tudi disciplina, t. j. obnašanje, ko- rektnost tvorijo karakteristiko čete. Napad, upravičen ali neupravičen, igralca Zore na sodnika je skrajno nesimpatičen gest za celo zoraške četo. Kam pridemo, če bi že vsak igralec hotel za vsako domnevano napako nabiti sodnika? Pa četudi je sodnik kaj zagrešil, nima igralec niti pravice ziniti. Kaj šele, da bi dvignil roke. Taki ljudje, ki preveč radi govorijo z rokami ne spadajo v našo športno družino. Brez pardona ven z njimi! Zahteva pač kavalirstvo in dostojnost, da take ljudi izobčimo. Naša javnost bo znala če ne take dogodke drugače obso- diti.

Zal nam je tukaj grajati drugače simpatično četo, ali naša dolžnost zastopnikov javnega mnenja zahteva to.

Adria je tekmovala s Šparto. Sicer za Adria nič nevarna tekma, ali tembolj zanimiva, ker je Šparta že pripoznano četa, ki rada preseneti.

V nedeljo nas je presenetila, ker se ji sodnikovo početje ni zdelo pravilno. Šparta je umaknila v drugem polčasu četo iz igrišča.

Sicer pripoznavamo prav odkrito, da nas novi mladi sodniki ne prepričajo še. Manjka jim rutina. Ali za boža, vsakdor mora enkrat v prvič pričeti. Če torej novega sodnika, že ker je začetnik nočemo, potem ostanemo prav kmalu brez sodnikov.

Društva pa imajo itak na razpolago rekurz na S. U. Če bo tehnično vodstvo napako priznalo, in če je napaka bila, jo bo priznalo, bo itak društvu zadoščeno. Da se pa četa na licu mesta spreobrne v sodečo inštanco ne odobravamo. Hladno kri in pamet! To je načelo onega, ki hoče nekaj doseči.

Ta tekma se torej tudi ni pravilno vršila.

Concordia bi imela odigrati prvenstveni boj z Tommaseom. Igrišče pa vsled močnega naliva ni bilo uporabno. Igralo se je toraj prijateljsko. Prvi polčas znači kljub

prvemu goalu Tommaseu v prid, znatno premoč škedenjcev. Napadalna vrsta Concordie je neprestano ogrožala vrata dijakov. Dva sigurna goala značita itak potek polučasa Concordiji v prid.

V drugem polčasu se je Tommaseo zdramil. Parkrat je prav resno ogrožal skrajno trdnjavo vrancev. Pa ni šlo. Pač pa se je Concordiji posrečilo še enkrat, v tretjič prebiti vrata Tommasea.

Vsekakor pa je bil prvi polčas zanimivejši. Pokazala se je prava moč porajajoče se nove sile. Brezdvomno bodo Concordijaši v bodoče igrali veliko vlogo v prvenstvu za nogomet. Jamči nam zelo njih stalni napredek in brezmejna volja do uspeha.

M. D. Zarja Bazovica je močno zavladala proti Valu II. Sicer odkrito rečeno ni Val ni izdaleka zaslužil tako zgubo. Sodnik skrajno površen. Sicer ne da se mu bi moralo očitati pristranost. Ali gotove razsodbe niso prepričale. Malo več paznje go- spoda.

Mlada, tehnična četa Rocola je dobro gospodarila na igrišču. Rezultat 5:2 proti četi, kot je svetoivanska je res krasen rezultat.

V splošnem torej nič povoljna športna nedelja. S. U. bo moralo pač napeti vso moč, da zopet uravna zgubljeno hladnokrvnost čet.

Sodniki so pa ta dan res imeli malo smole. Seveda pričakujemo, da bo znalo dati S. U. zopet ono spoštovanje igralcev do sodnikov, kot se je to do pred nedeljo tudi faktično vršilo. R. F.

Semenski krompir.

Ker imamo na razpolago le še nekoliko vagonov semenskega krompirja iz Jugoslavije, vabimo one sodruge, katere do danes še niso naročile, da prijavijo nemudoma svojo potrebo.

UČENKA ZA PEKARNO išče Fr. Jančar v Divači.

Čevljarnica Forcessin
Odklikovana na mednarodni razstavi v Genovi z „Diploma di gran premio“
TRST - Via Giuseppe Caprin št. 5 pri Sv. Jakobu - TRST

Kdor išče obuvalo cenó a vendar lepo, ta bo pomislil malo, ne kupil kar na slepo!

In žel bo k „FORCESSINU“, ki v Trstu vsem od kraja — ubožcu al' bogatincu — najboljše čevlje daja ...

Čevlji za delo L 48.—

Čevlji za delo L 48.—

SMILAJOD
čisti kri

PRSNÍ SIRUP
izbornó sredstvo proti kašlju

ELIZIR CHINA
najboljše okrepčevalno sredstvo

Lekarna Castellanovich - Trst, Via Giuliani 42
Lastnik: F. BOLAFFIO.

ZDRAVNIK
Dr Fran Ambrožič
se je stalno naselil
v št. Petru na Krasu
in ordinira
v Kanalcovi hiši od 9-12 in od 13-15

Si naročen na „Novice“?

Ljubljanska kreditna banka

Telefona: 5-18; 22-98 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre 11 Telefona 5-18; 22-96

BRZOJAVNI NASLOV: BANCALUBIANA

Podružnice;
Gorica, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, N. Sad, Ptuj, Sarajevo, Split

Centrala v Ljubljani
Delniška glavnicá in rezervni zklad: 60.000.000 dinara.

Bavi se z vsemi bančnimi posli. - Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune z 4 1/2% neto. - Za odkaz vezanih viog plača odstotke po dogovoru. - Izvršuje borzne naloge in daja v najem varnostne pušice (SAFES)

Blagajna je odprta od 9 1/2 do 12:50 in od 14 1/2 do 16 ure.

Drobiž

Italijanski potniški zrakoplov, ki vozi iz Benetk na Dunaj preko Celovca, je moral pristati radi hude megle na jugoslovenskem ozemlju blizu Soštanja.

V Opatiji, kopališču na istrski obali ob Kvarneru, je bilo v letu 1926. 37.287 tujcev. Prejšnje leto, t. j. 1925. pa jih je bilo kar 42.723; smatra pa se, da je bil to vpliv svetega leta. Sicer pa posebanje tujcev od leta do leta narašča. Samo Ogrov je bilo 9074; 2. mesto zavzemljejo Avstrijci, 3. pa Jugoslovenci.

V Jugoslaviji hočejo štediti; menda bodo začeli kar pri narodnih poslancih in jim bodo znižali «dnevnice».

Ljubljana ima po zadnjem štetju 56.000 prebivalcev, ki stanujejo v 2571. hišah. V zadnji 6. letih je število prebivalstva naraslo za 6000 oseb; zgrajenih je bilo 300 novih hiš.

Zagreb ima 465 društev; od teh je 146 kulturnih, 85 sportnih in telovadnih, 162 stanovskih in 48 dobrodelnih.

V Pragi je umrl Josip Dürich, bivši poslanec staročeške stranke v dunajskem parlamentu. Pomagal je Masaryku, ko je ta bil med svetovno vojno v inozemstvu, kjer je širil misel o osvoboditvi Čehoslovaške.

Źrez Donavo bodo zidali most, ki bo vezal Beograd s Pančevim. Gradili ga bodo Nemci na račun reparacij.

Tudi dve ženski prideta v novo ogrsko zgornjo zbornico, vsaj tako poroča neki ogrski list.

Spet ga bodo pili na Norveškem, kjer je bil alkohol prepovedan kot v Ameriki. Pred meseci pa so z ljudskim glasovanjem izjavili, da hočejo ostati še v naprej vinski bratci in tako bo morala vlada preklicati prohibicijski zakon. — Menda ga bodo pili samo tisti, ki bodo imeli izkaznico.

10.000 (desettisoč) psov so položili na pariških ulicah v letu 1926. Pa so tudi Francozi dobri «šintarji»!

Razno

Razburljiva scena v cirkusu

V nekem mestu na Angleškem se je odigrala v tamošnjem cirkusu pri neki predstavi razburljiva scena, tekem katere je krotilec levov malone izgubil življenje. Krotilec je prinesel pred občinstvo tri mlade leviče, potem pa, je prignal v kletko še njihovega očeta, starega leva. Leva je tako razkačilo, da je skočil na krotilca in mu hotel iztrgati zarod iz naročja. Zverina je že zasadila svoje ostre kremplje v moža in občinstva se je polotila nepopisna razburjenost. Tu pa je šinila nekemu uslužbencu cirkusa v glavo rešilna misel. Spustil je skozi hodnik v kletko levinjo, mater mladičev, in ta se je takoj zavzela za svoje trojčke. Kakor blisk je skočila levinja skozi ograjo, se vrgla s svojimi šapami na leva in ga prisilila, da je ostavil krotilca. Krotilec je bil na ta način le neznatno opraskan ter je dovršil svojo točko ob splošnem aplavzu prestrašenih gledalcev.

TA JE PA RES DOBER MINISTERI

Na Švedskem so imeli finačnega ministra, ki je bil prej navaden čevljar in je dosegel ministrsko čast radi svojih izvrstnih zmožnosti. Pa bli vam je ta minister pošteni kak skozi in skozi. Da ni bil samo pošter jak «radi lepšega», kot so po navadi mogočni gospodje, naj vam sledi iz tega: Nekega dne se je javil pri blagajni železniške postaje in naročil listke na vse strani države. Uradnik se je temu čudil, kako more ta gospod potovati na vse strani nankrat; vendar pa mu je dal na zahtovo vse listke, ki jih je minister pošteno plačal. Uradniku seveda ni šlo to v glavo; pomignil je policaju, naj pogleda za onim čudnim gospodom. In res se je policaj splazil za

nj in videl čudno reč: minister je trgjal vse listke in jih metal proč. Moč postave stopi predenj in: «Hop, Cefizelj, pa te imam!» Kako pa so se revežu tresle hlačice, ko mu je minister povedal, kdo da je.

Zadeva pa je bila taka: Minister se je vrnil z agitacijskega potovanja, potoval pa je brezplačno, ker je imel do tega pravico. Vendar si je mislil v svoji pošteni duši, da ni prav, da oškoduje tako državo in je vse doplačal kupivši si listke.

Neumni Tomaž, boste rekli, da je to pravljica, pa ni, ker tisti, ki je to meni pripovedoval, mi je zabičal, da je vse res in mi je celo povedal, da se tisti pošteni minister imenuje Thorsson.

Jaz seveda ostajam, kakor sem že na drugem mestu rekel: — Neumni Tomaž.

Nogometna tekma med samci in poročenci.

V Rimu se je vršila te dni neobičajna nogometna tekma. Na sportnem prostoru Biella sta se zbrali dve nogometni moštvi. Prvo je sestajalo iz samcev, drugo pa iz oženjenih mož. Pobudo za tekmo je dala razprava, katero moštvo je prožnejše. Tisto, ki ne izvršuje zakonskih dolžnosti ali tisto, ki je vpreženo v zakonski jarem. Zakonci so hoteli dokazati, da so še vedno dovolj čvrsti, če je treba nasprotnika pobiti; toda zmagali so seveda samci, ki so nasprotnike z velikim vpitjem odpravili.

Za zabavo in smeh.

Kraška modrost

V neki vasi na Krasu izprašuje župnik ob priliki razdeljevanja listkov za velikonočno spoved svoje farane veronauk. Najstarejšemu očaku med njimi zastavi najtežje vprašanje:

«Kaj je sv. zakon?»

Sivi oče nekoliko pomisli in jo pogrunta:

«Naj rečejo oni, kar čejo. Meni se sveti zakon zdi prav kurniku podoben: kdor je notri sili ven in kdor je zunaj sili noter.

Deček materi: «Veš, mama, to je krivica: za en pregrešek dve klofuti...»

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Naš poziv v novoletni številki je našel — kakor se vidi — precej odziva. Oglašajo se dopisniki iz raznih strani naše dežele. Tako je pravil Da nam je bilo mogoče ugoditi vsem dopisnikom smo morali danes tiskati prilogo. Hvala vsem! Še pogrešamo v listu poročila naših večjih krajev kakor iz Sežane, Postojne, Gorice, Vipave itd. Na delo Oglašajte se v «Novicah!» širite list. «Novice» naj bi imela vsaka hiša!

Odgovorni urednik: JANKO RUNTIC.

SEMENA IN KMETSKÉ POTREBŠČINE.

Tržaška kmetijsko družba v Trstu ul. Torre bianca 19, Raffineria 7 ima v zalogi:

Semena: graha nizkega in visokega, redkvice, špinace, solate, čebulčke ter vse vrste zelenjadna in cvetlična semena. — Vsa semena so zajamčena, naročena iz Nemčije.

Detelje in trave: zajamčene brez predenice iz letošnjega pridelka.

Kmetijsko orodje: trne in drevesne škarje, cepilne nože, vrtné žagice, železne vile, grablje, šape vseh vrst, plužna telesa in razno drugo orodje.

Umetna gnojila: Superfosfat, kalijevo sol, Thomasovo žlindro, amonijev sulfat, čilski soliter in pripravljene mešanice za razne rastline.

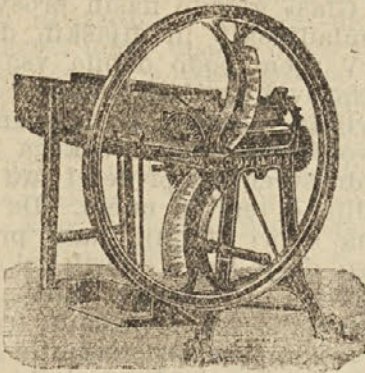
Kmetijske stroje: Slamozreznice «Mayfarth», mlečne posnemalnice sesalke za gnojnico, pluge čeških in nemških znamk itd.

Drevesni karbolinej. Sredstvo za pokončevanje vseh škodljivcev na sadnem drevju, poznano kot najzanesljivejše sredstvo.

Koruzi, oves, otrobi. Sprejemamo naročila le za vagonске pošiljatve.

Tržaška kmetijska družba v Trstu Centrala ul. Torre bianca 19, podružnica ulica Raffineria št. 7, telefon 44-39.

Kmetijski stroji

Slamozreznice znamke «Mayfarth» z verigami raznih velikosti.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

Ulica Torrebianca 19, in Raffineria 7. Telefon 44-39.

Zobozdravnik

DR. D. SARDOČ

špecialist za ustne in zobne bolezni

perfekcioniran na dunajski kliniki

ordinira

v TRSTU

Via Imbriani 16/III. (proti Via S. Giovanni) od 9—12 in od 3—7 ure

Zobozdravnik

DR. L. MERMOLJA

sprejema

v GORICI na Travniku 5

II. nadstropje

JAKOB BEVC - TRST

urarna in zlatarna

Trst - Campo S. Giacomo št. 5

Podružnica: S. M. Magdalena zg. št. 1

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
KRUNE pišuje više kot vsi drugi
RAZNA DARILA ZA BIRMANCE.

Pogrebno podjetje „Nuova Impresa“

Odlikovano z diplomom, zaslužnim križcem in zlato medaljo

Corso V. E. III 47 - TRST - Telefon št. 14-02

Prereja vsakovrsne razredne pogrebe, kakor tudi pogrebne prevoze na deželo z železnico, konji in z lastnim posebnim avtomob. Velika zaloga krsi iz vseh vrst lesa in kovin, vencev, sveč in vseh drugih mrtvaških potrebščin. Prodaja na drobno in debelo. — Nočna inšpekcija v zalogi (lastni prostori).

ulica Tesa šte. 31. - Telefon 14-02x2

Lastnik in upravitelj H. STIBIEL.

„MUNDLOS“ šivalni stroji

„Göricke“

dvokolesa, motorni „FIAM“ in belgijske puške se vdobe le pri

Josipu Kerševaniju

GORICA — Piazza Cavour 9 — GORICA

KLINIKA DR. CICERO
POSTOJNA
Notranje bolezni in operacije.
ŽARKI X
hitro zdravljenje jetičnega vnetja vršcev.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim paradrževom

uračuje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca 19, I. nad.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tek. račun in vloge za ček. promet ter obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema Dinarje na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. Obrestna mera po dogovoru. Na razpolago varnostne celice (safes)

Gradne ure za stranke od 8¹/₂ - 13, 16-18

Ob nedeljah je urad zaprt

Telefon št. 25-67.

Najstarejši sloven. denarni zavod

IVAN KERŽE

ima v lastni zalogi najraznovrstnejše kuhinjske in druge hišne potrebščine

Iz aluminija, steklovine, lesa, emajlirane prsti itd. CENE NIZKE. TRST, PIAZZA S. GIOVANNI št. 1